

DECIZIE

25 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Oleg Sternioală

Judecătorii

Ala Cobăneanu, Iuliana Oprea

Iurie Bejenaru, Mariana Pitic

examinând recursurile declarate de către Ministerul Justiției, Vladislav Savin și reprezentantul acestuia, avocatul Valentin Găină,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vladislav Savin împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii și obligarea prezentării scuzelor oficiale,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Vladislav Savin, a fost admis apelul declarat de către Ministerul Justiției și a fost modificată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 03 februarie 2017,

c o n s t a t ă :

La 22 octombrie 2016, Vladislav Savin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii.

În motivarea acțiunii a indicat că, în perioada 04 aprilie 2005 – 27 ianuarie 2015, a activat în funcția de vice-director al IMSP Spitalul Clinic Municipal „Sfînta Treime”.

A menționat că, la 10 noiembrie 2014, în biroul directorului interimar al IMSP Spitalul Clinic Municipal „Sfînta Treime”, în prezența acestuia și a șefului Secției resurse umane, a fost agresat și maltratată de către administratorul-jurist al Direcției sănătății a Consiliului municipal Chișinău, cauzându-i intenționat vătămare medie a integrității corporale și sănătății, din motiv că a refuzat să depună cerere de demisie, invocându-i faptul că, diploma sa de studii superioare nu ar corespunde cerințelor și ar fi falsificată.

A susținut că, în aceeași zi, administratorul-jurist al Direcției sănătății a Consiliului municipal Chișinău l-a informat pe șeful Direcției sănătății privitor la faptul deținerii diplomei de studii superioare, care nu corespunde cerințelor, iar ultimul, prin scrisoarea nr. 0701-17/377 din 10 noiembrie 2014, a solicitat Procurorului General verificarea legalității diplomei seria АВВ nr. 0579547, eliberată pe numele său la 10 iulie 2002 în Federația Rusă.

A afirmat că, pe faptul dat, prin ordonanța Procuraturii sect. Rîșcani, mun. Chișinău din 20 decembrie 2014, a fost dispusă începerea urmăririi penale

conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit.c) din Codul penal și a fost fixat termenul de urmărire penală pînă la 20 ianuarie 2015, cauzei penale fiind atribuit nr. 2014028174 și expediată conducătorului organului de urmărire penală, Inspectoratul de poliție Rîșcani al DP mun. Chișinău pentru organizarea exercitării urmăririi penale.

A relevat că, în perioada 20 decembrie 2014 – 03 martie 2015, ofițerul de urmărire penală nu a efectuat careva acțiuni de urmărire penală, iar prin ordonanța conducătorului organului de urmărire penală al IP Rîșcani al DP mun. Chișinău din 03 martie 2015 cauza a fost transmisă altui ofițer, care, la fel, timp îndelungat nu a întreprins acțiuni de urmărire penală, înaintînd doar demersuri formale privind prelungirea termenului de urmărire penală, fără a indica ce acțiuni de urmărire penală au fost efectuate și care necesită a mai fi efectuate.

A invocat că, procurorul, care conducea și supraveghea efectuarea urmăririi penale, prelungea de fiecare dată termenul urmăririi penale cu o lună, cu toate că, nu se efectuau practic acțiuni de urmărire penală.

A mai invocat că, la 23 aprilie 2015, ofițerul de urmărire penală a emis ordonanța de ridicare a diplomei nominalizate, întocmind procesul-verbal de ridicare a acesteia.

A declarat că, la 29 aprilie 2015, la solicitarea sa, a fost audiat un martor, care a confirmat că în perioada anilor 1998-2002, au învățat împreună, iar la 12 mai 2015, au fost audiați alți martori, angajați ai Direcției sănătății a Consiliului municipal Chișinău și ai IMSP Spitalul Clinic Municipal „Sfînta Treime”.

A precizat că, la 20 decembrie 2014, a fost începută urmărirea penală, însă abia la 08 iulie 2015, ofițerul de urmărire penală a solicitat IGP a MAI de a verifica datele privitoare la filiala din Republica Moldova a instituției „Современный Гуманитарный Институт”, unde a studiat, precum și prezența în listele studenților, eliberarea și legalizarea diplomei nominalizate.

A menționat că, expertiza tehnico-criminalistică a diplomei ridicată la 23 aprilie 2015 a fost numită abia la 06 iunie 2015.

A susținut că, la 30 iulie 2015, la solicitarea sa, a fost audiat un alt martor, care, la fel, a confirmat că au învățat împreună și deține diploma aceleiași instituții, prin urmare, a fost ridicată și diploma de studii a martorului și numită în aceiași zi expertiza complexă suplimentară (tehnico-criminalistică a documentelor și grafoscopică).

A afirmat că, prin rapoartele de expertiză nr. 4953 din 24 iunie 2015 și nr.9408/9409 din 26 octombrie 2015 nu au fost constatate semne de falsificare a diplomei seria АББ nr. 0579547, eliberată pe numele său la 10 iulie 2002 în Federația Rusă.

A declarat că, deși prin rapoartele de expertiză nominalizate nu au fost constatate semne de falsificare a diplomei, cît și în lipsa unei necesități procesuale legale și evidente, prin ordonanța organului de urmărire penală al SUP a IP Rîșcani din 29 octombrie 2015 a fost recunoscut în calitate de bănuït în baza art. 361 alin.(2) lit. c) din Codul penal și audiat în calitate de bănuït în comiterea infracțiunii nominalizate.

A mai declarat că, tot la 29 octombrie 2016, prin ordonanța organului de urmărire penală, i-a fost aplicată în calitate de măsură procesuală de constrîngere - obligația de a se prezenta la organul de urmărire penală sau instanța, fără temei legal, deoarece s-a prezentat mereu la solicitarea organului de urmărire penală, cu

atât mai mult că, în acea perioadă se prezenta săptămânal și solicita de a nu fi tergiversată urmărirea penală, de a adopta o decizie legală și de a-i elibera diploma pentru a se angaja la serviciu, după eliberarea nelegitimă din funcția deținută de vice-director al IMSP Spitalul Clinic Municipal „Sfânta Treime”.

A atenționat că, la 30 octombrie 2015, ofițerul de urmărire penală al IP Rîșcani a adresat procurorului din Procuratura sect. Rîșcani, mun. Chișinău raportul cu propunere de a-l scoate de sub urmărire penală și clasare a procesului penal în cauza penală nr. 2014028174.

A susținut că, a fost recunoscut ilegal în calitate de bănuit în comiterea infracțiunii enunțate, ilegal a fost audiat în această calitate și ilegal i-a fost aplicată măsura de constrângere.

A menționat că, prin ordonanța procurorului în Procuratura sect. Rîșcani, mun. Chișinău din 02 noiembrie 2015 a fost dispusă scoaterea integrală a sa de sub urmărire penală pe cauza nr. 2014028174, pe motiv că nu există faptul infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. c) din Codul penal și a fost clasat procesul penal.

Consideră că, prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, urmare a denunțurilor calomnioase, i-a fost cauzat atât prejudiciu material, cât și moral.

În acest sens, a invocat că, la etapa urmăririi penale a încheiat cu avocatul Roman Aronov contractul de asistență juridică nr. 12 din 20 aprilie 2015 pentru a-i apăra interesele, achitându-i pentru serviciile prestate suma de 3000 de lei, prejudiciu material ce urmează a fi compensat din bugetul de stat.

A mai invocat că, prin începerea urmăririi penale, recunoașterea în calitate de bănuit, audierea în această calitate în baza art. 361 alin. (2) lit. c) din Codul penal și aplicarea măsurii procesuale de constrângere i-au fost cauzate suferințe fizice și psihice, manifestate prin sentimente de frică și anxietate, i-a fost prejudiciată reputația, deoarece conducerea spitalului și Direcției Sănătății au făcut publică situația respectivă, ajungând subiect de discuții și în alte instituții medicale din mun. Chișinău, precum și i-a fost afectată în mod direct viața privată prin pierderea timpului de muncă și a timpului liber, fiind nevoit să se deplaseze de nenumărate ori din or. Bender, unde se afla în acea perioadă, suportând cheltuieli de transport.

Solicită încasarea din contul Ministerului Justiției a sumei de 3000 de lei, cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 50000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2000 de lei.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamantul și-a concretizat cerințele, solicitând încasarea din contul Ministerului Justiției prin intermediul Ministerului Finanțelor a sumei de 3000 de lei, cu titlu de prejudiciu material, care constă din cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul urmăririi penale, a sumei de 5000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii și a cheltuielilor de asistență juridică suportate în prezenta cauză în mărime de 2000 de lei, precum și obligarea procurorului din Procuratura sect. Rîșcani, mun. Chișinău de a prezenta în scris, oficial, scuze pentru acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii.

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 03 februarie 2017 a fost admisă parțial acțiunea și au fost încasate de la bugetul de stat în beneficiul lui

Vladislav Savin cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 de lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2017 a fost respins apelul declarat de către Vladislav Savin, a fost admis apelul declarat de către Ministerul Justiției și a fost modificată hotărârea primei instanțe în partea admiterii cerinței de încasare a cheltuielilor de asistență juridică, prin micșorarea sumei în mărime de 5000 de lei până la suma de 3000 de lei. În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La 22 ianuarie 2018, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea admiterii parțiale a acțiunii și emiterea în această parte a unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului indică faptul că, nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea admiterii cerinței de încasare a cheltuielilor de asistență juridică, deoarece a fost interpretată în mod eronat legea și au fost apreciate arbitrar probele.

Menționează că, conform Recomandării Curții Supreme de Justiție nr. 23 privind unele aspecte ale încasării cheltuielilor de asistență juridică și Recomandării Consiliului Uniunii Avocaților privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia nr. 2 din 30 martie 2012, precum practicii Curții Europene a Drepturilor Omului, la aprecierea cheltuielilor de asistență juridică urmează a fi constatat faptul dacă acestea au fost necesare, realmente angajate și rezonabile în cuantum.

Susține că, reieșind din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 24 decembrie 2012 cu privire la examinarea litigiilor privind repararea prejudiciului material și moral cauzat persoanelor deținute prin violarea art. 3, 5 și 8 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, reclamantul urmează să justifice cheltuielile de asistență juridică solicitate prin dări de seamă ale avocatului cu privire la asistența juridică prestată, precum și să justifice onorariul global sau per oră perceput de către avocat. În cazul nejustificării cheltuielilor de asistență juridică, judecătorul poate respinge această pretenție integral sau în parte.

Afirmă că, aceleași dispoziții sunt cuprinse și în pct. 16 din Recomandarea Cons. Consideră că, în speță, cerința cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3000 de lei este neîntemeiată.

La 02 martie 2018, Vladislav Savin și reprezentantul acestuia, avocatul Valentin Găină au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea integrală a acțiunii.

În motivarea recursului indică faptul că, nu sunt de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece la emiterea acestora, au fost apreciate eronat probele, au fost constatate eronat circumstanțele de fapt ale cauzei și au fost aplicate eronat normele de drept material, iar concluziile instanțelor de judecată sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

Consideră eronată concluzia instanței de apel precum că, Vladislav Savin s-a aflat sub urmărire penală doar în perioada 29 octombrie - 02 noiembrie 2015, deoarece conform ordonanței privind pornirea urmăririi penale din 20 decembrie

2014, cauza penală nr. 2014028174 nu a fost pornită în privința lui Vladislav Savin, astfel, până la data recunoașterii acestuia în calitate de bănuț în cauza penală, nu avea vreo calitate în dosarul penal.

În acest sens, invocă că, urmare a dispunerii începerii urmării penale, chiar și în situația în care nu a fost pornită în privința recurentului, acesta a fost citat de organul de urmărire penală de mai multe ori pentru explicații, audieri și de a prezenta probe.

Sușină că, la soluționarea cauzei, instanțele de judecată nu au luat în considerație faptul că procesul penal nu a fost complicat, însă a durat 11 luni, astfel, fiind încălcat termenul rezonabil de efectuare a acțiunilor procesuale în cadrul urmării penale, prevăzut de art. 20 CPP. Respectarea termenului rezonabil la urmărirea penală este asigurată de către procuror, însă, acesta s-a limitat doar la prelungirea neîntemeiată a urmării penale, fără a da indicații obligatorii ofițerului de urmărire penală.

Afirmă că, nu sunt de acord cu concluzia instanțelor privitor la faptul că, recurentul nu a prezentat probe, ce ar confirma suportarea suferințelor fizice sau psihice, deoarece, anume, prin pornirea procesului penal, recurentului i-au fost cauzate urmări și efecte negative care i-au afectat viața personală, familială, activitatea și autoritatea profesională, i-a fost afectată în mod direct viața privată prin pierderea timpului, a suportat cheltuieli pentru deplasări și asistență juridică, ceea ce i-a provocat stări de stres și suferințe psihice.

Relevă că, pornirea urmării penale pe faptul deținerii unei diplome ce nu corespunde exigențelor a avut rezonanță în societate, iar ca urmare recurentul a fost eliberat din funcția de vicedirector al spitalului, mai mult, conducerea spitalului și Direcția Sănătății au făcut publică informația cu privire la pornirea urmării penale în privința acestuia, fiind obiect de discuții în alte spitale, însă având în vedere faptul că, aceasta a fost făcută în formă verbală, dar nu a fost difuzată în mass-media sunt în imposibilitate de a prezenta probe în acest sens.

Declară că, la 10 noiembrie 2014, din motiv că recurentul ar deține diplomă ce nu corespunde exigențelor și refuză să demisioneze din funcția deținută, a fost agresat și maltratată de către Ștefan Sinigur, administrator-jurist al Direcției sănătății a Consiliului municipal Chișinău, instituție ierarhic superioară spitalului, care prin comportamentul său huliganic i-a cauzat intenționat vătămarea medie a integrității corporale și sănătății, fiindu-i rupte degetele la mâini, fapt confirmat prin certificatele de boală și expertizele medico-legale efectuate în cadrul urmării penale pe cauza penală nr. 2014022889, pornită în temeiul art. 152 alin. (1) și 287 alin. (1) din Codul penal, în cadrul căreia a fost recunoscut parte vătămată.

Invocă că, prin recunoașterea ilegală în calitate de bănuț, audierii în calitate de bănuț în baza art. 361 alin. (2) lit. c) din Codul penal, aplicării măsurii procesuale de constrângere, ridicării diplomei de studii în original și încălcării termenului rezonabil de efectuare a urmării penale, recurentului i-au fost cauzate atât prejudicii materiale, cât și morale, a trăit sentimente de frică, căci orice acțiune întreprinsă de el nu se solda cu succes. Mai mult ca atât, a fost recunoscut în calitate de bănuț după ce colegii săi au confirmat că au studiat împreună și prin rapoartele de expertiză s-a constatat că diploma eliberată pe numele său corespunde exigențelor prevăzute de lege, fapte care i-au cauzat stare de stres, disconfort, umilință, deoarece, deși, nu a comis vreo infracțiune a fost tratat ca un

infractor, a fost citat de mai multe ori la poliție, procuratură, a fost discreditat în fața rudelor, vecinilor și a colegilor de serviciu.

Prin urmare, susțin că prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii pe perioada începerii procesului penal pînă la scoaterea de sub urmărire penală, cît și pînă în prezent recurentului i-au fost cauzate suferințe psihice și fizice, deoarece deși există o decizie definitivă și executorie privitor la ilegalitatea eliberării din funcția deținută anterior și eliberarea unui nou carnet de muncă, pînă la moment aceasta nu a fost executată, fiind în imposibilitate de a se angaja în cîmpul muncii.

În acest context și cu referire la prevederile art. 3 alin. (1) lit.c) și alin. (2) și 6 ale Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, ale art. 1398 alin. (1) din Codul civil și din motiv că a fost scos de sub urmărire penală, consideră că este în drept să pretindă la repararea prejudiciului moral cauzat.

Consideră eronată concluzia instanței de apel precum că, scuzele oficiale ar putea fi aduse doar în cazul plasării în mass-media a informațiilor referitoare la dosarul penal nominalizat sau informațiile despre acesta și recunoașterea calității de bănuț al recurentului ar fi fost făcută în alt mod publică de către autoritățile responsabile ale statului, deoarece reieșind din prevederile art. 12 alin. (1)-(4) al Legii enunțate, procurorul prezintă scuzele oficiale, în formă scrisă, victimei acțiunilor ilicite sau rudelor apropiate ale acesteia. Or, conform normei citate, scuzele oficiale se aduc în cazul scoaterii integrale a persoanei de sub urmărire penală și doar în cazul când acestea au fost difuzate, la solicitarea victimei, scuzele oficiale se difuzează prin aceleași mijloace de informare în masă prin care a fost difuzată informația despre învinuirea persoanei.

Afirmă că, recurentul este în drept să pretindă la prezentarea de către procuror a scuzelor oficiale, în formă scrisă, în termen de 15 zile de la data devenirii irevocabile a hotărârii judecătorești, deoarece a fost constatată ilegalitatea recunoașterii în calitate de bănuț și a fost dispusă scoaterea integrală de sub urmărire penală.

Califică ca eronată concluzia instanței de apel de a micșora cheltuielile de asistență juridică de la 3000 de lei pînă la 1000 de lei suportate în cadrul urmăririi penale, deoarece pentru serviciile prestate de către avocatul Roman Aronov, recurentul a achitat suma de 3000 de lei, fapt ce se confirmă prin bonurile de plată seria WL nr. 690594 din 23 aprilie 2015 și seria YL nr. 065461 din 07 iulie 2015.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 28 martie 2018 a considerat recursurile admisibile și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

Prin referința depusă la 04 aprilie 2018 reprezentantul Procuraturii Generale, Iuri Lealin a solicitat admiterea recursului declarat de către Ministerul Justiției și respingerea recursului declarat de către Vladislav Savin și reprezentantul acestuia, avocatul Valentin Găină.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Ministerul Justiției neîntemeiat și care urmează a fi respins, iar recursul

declarat de către Vladislav Savin și reprezentantul acestuia, avocatul Valentin Găină întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea parțială a acțiunii din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Conform art. 3 din Legea nr. 1545-XII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală; condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată; efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare. Prejudiciul cauzat se repară integral, indiferent de culpa persoanelor cu funcție de răspundere din organele de urmărire penală, din procuratură și din instanțele judecătorești.

Conform art. 6 lit. b) din Legea enunțată, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, prin ordonanța procurorului în Procuratura sect. Rîșcani, mun. Chișinău din 20 decembrie 2014 a fost dispusă începerea urmăririi penale conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. c) din Codul penal, fiind inițiată cauza penală nr.2014028174, în baza sesizării șefului Direcției sănătății a Consiliului municipal Chișinău, în care a fost indicat că, din anul 2005 pînă în prezent, vice-directorul pe logistică a IMSP Spitalul Clinic Municipal „Sfînta Treime”, Vladislav Savin deține și folosește diploma seria ABB nr. 0579547 din 10 iulie 2002, eliberată în Federația Rusă, care nu corespunde echivalenței studiilor superioare și nu a fost legalizată de către Ministerul Justiției din Federația Rusă.

Prin ordonanța ofițerului de urmărire penală al SUP a IP Rîșcani, mun. Chișinău din 06 iunie 2016 a fost dispusă efectuarea expertizei tehnico-criminalistice a documentului de către experții din cadrul Centrului tehnic-criminalistic și expertize judiciare al Inspectoratului General al Poliției, iar prin ordonanța ofițerului de urmărire penală al SUP a IP Rîșcani, mun. Chișinău din 30 iulie 2016 a fost dispusă efectuarea expertizei complexe suplimentare (tehnic-criminalistică a documentelor și grafoscopice) de către experții din cadrul Centrului tehnic-criminalistic și expertize judiciare al Inspectoratului General al Poliției.

Prin rapoartele de expertiză nr. 4953 din 24 iunie 2015 și nr. 9408/9409 din 26 octombrie 2015, întocmite de către Centrul tehnic-criminalistic și expertize judiciare al Inspectoratului General al Poliției nu au fost constatate semne de falsificare a diplomei seria ABE nr. 0579547, eliberată pe numele lui Vladislav Savin la 10 iulie 2002 în Federația Rusă.

De asemenea, s-a constatat că, prin ordonanța organului de urmărire penală reprezentat de către ofițerul superior de urmărire penală al SUP a IP Rîșcani din 29 octombrie 2015 Vladislav Savin a fost recunoscut în calitate de bănuit în baza art.361 alin. (2) lit. c) din Codul penal și audiat în calitate de bănuit în comiterea infracțiunii nominalizate.

Tot la 29 octombrie 2016, prin ordonanța organului de urmărire penală reprezentat de ofițerul de urmărire penală al Secției urmărire penală a Inspectoratului de poliție Rîșcani, mun. Chișinău, a fost aplicată față de Vladislav Savin în calitate de măsură procesuală de constrângere - obligația de a se prezenta la organul de urmărire penală sau instanță.

Ulterior, la 30 octombrie 2015, organul de urmărire penală reprezentat de ofițerul de urmărire penală al IP Rîșcani a adresat procurorului din Procuratura sect. Rîșcani, mun. Chișinău raportul cu propunere de scoatere a lui Vladislav Savin de sub urmărirea penală și clasare a procesului penal în cauza penală nr.2014028174.

Prin ordonanța procurorului în Procuratura sect. Rîșcani, mun. Chișinău din 02 noiembrie 2015 a fost dispusă scoaterea integrală a lui Vladislav Savin de sub urmărire penală pe cauza penală nr. 2014028174, pe motiv că nu există faptul infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. c) din Codul penal și a fost clasat procesul penal.

Înaintînd prezenta cerere de chemare în judecată, Vladislav Savin a solicitat încasarea din contul Ministerului Justiției prin intermediul Ministerului Finanțelor a sumei de 3000 de lei, cu titlu de prejudiciu material, care constă din cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul urmăririi penale, a sumei de 5000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii și a cheltuielilor de asistență juridică suportate în prezenta cauză în mărime de 2000 de lei, precum și obligarea procurorului din Procuratura sect. Rîșcani, mun. Chișinău de a prezenta în scris, oficial, scuze pentru acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, încasînd de la bugetul de stat în beneficiul lui Vladislav Savin cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 de lei, în rest respingînd acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelurilor declarate de către Vladislav Savin și Ministerul Justiției, a ajuns la concluzia netemeiniciei apelului declarat de către Vladislav Savin și temeiniciei apelului declarat de către Ministerul Justiției, modificînd hotărârea primei instanțe în partea admiterii cerinței de încasare a cheltuielilor de asistență juridică, prin micșorarea sumei în mărime de 5000 de lei până la suma de 3000 de lei. În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizînd materialele anexate la dosar, în coraport cu

legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, soluțiile date de către instanțele judecătorești sunt greșite.

Conform art. 7 lit. e) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în cazurile menționate la art. 3, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie sumele plătite de ea pentru asistența juridică.

Din materialele dosarului rezultă că, în baza contractului de asistență juridică nr. 12 din 20 aprilie 2015, avocatul Roman Aronov a acordat servicii juridice lui Vladislav Savin pe cauza penală nr. 2014028174, pentru care ultimul a achitat suma de 3000 de lei, fapt confirmat prin bonurile de plată nr. 690594 din 23 aprilie 2015 și nr. 065461 din 07 iulie 2015 (f. d. 50-53). Aceste cheltuieli au fost reale, necesare și cu un quantum rezonabil, care corespund prevederilor art. 96 CPC.

Ținând cont de aceste circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a încasa din bugetul de stat, gestionat de către Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Vladislav Savin cheltuielile de asistență juridică suportate în cauza penală în sumă de 3000 de lei, iar argumentele invocate de către recurentul-pârât în acest sens nu pot fi reținute ca întemeiate.

Art. 6 lit. b) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești prevede expres că, dreptul la repararea prejudiciului apare în cazul scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeuri de reabilitare.

Iar art. 10 din această Lege stipulează că, dreptul persoanei fizice la repararea prejudiciului moral în mărimea și în modul stabilite de prezenta lege apare în cazurile specificate la art. 6.

Astfel, Legea nominalizată reglementează nu doar dreptul persoanei la repararea prejudiciului moral în urma acțiunilor ilicite ale organului de urmărire penală, dar și dreptul de a cere compensații pentru reabilitare în urma pornirii urmăririi penale și ulterior scoaterii de sub urmărire penală, nefiind constatată întrunirea elementelor infracțiunii.

În acest sens, se rețin și prevederile art. 64 alin. (2) pct. 23) din Codul de procedură penală, conform cărora bănuitul are dreptul să fie reabilitat în cazul în care bănuiala nu a fost confirmată.

Conform art. 11 alin. (1) din Legea enunțată, mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensației se determină luându-se în considerare gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă; caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la examinarea cauzei penale în instanța de judecată; rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei; durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecată; natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei; suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice; măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate; durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.

Or, conform art. 1423 din Codul civil, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Actele cauzei denotă faptul că, la 20 decembrie 2014, a fost începută urmărirea penală și în cadrul acesteia, recurentul-reclamant, Vladislav Savin a fost recunoscut și audiat în calitate de bănuit.

De asemenea, actele cauzei denotă faptul că, la 29 octombrie 2016, recurentului-reclamant i-a fost aplicată în calitate de măsură procesuală de constrângere - obligația de a se prezenta la organul de urmărire penală sau instanță.

În speță, se reține că, prin ridicarea diplomei de studii în orginal, recunoașterea în calitate de bănuit, audierea în calitate de bănuit și aplicarea măsurii procesuale de constrângere, recurentului-reclamant Vladislav Savin i-au fost cauzate suferințe fizice și psihice, care s-au exprimat prin jignire, rușine și stare de discomfort.

Mai mult ca atât, Vladislav Savin, activând în funcția de vice-director al IMSP Spitalul Clinic Municipal „Sfinta Treime”, i-a fost lezată reputația profesională.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, avînd în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale cauzate, starea de stres și retrăirile suportate de către recurentul-reclamant, consideră necesar de a încasa din bugetul de stat, gestionat de către Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Vladislav Savin suma de 5000 de lei, în vederea reparării prejudiciului moral, sumă care poate fi considerată ca o compensare ce ar aduce satisfacție persoanei vătămate, la caz recurentului-reclamant.

Din materialele dosarului rezultă că, Vladislav Savin a achitat avocatului Valentin Găină pentru acordarea asistenței juridice în prezenta cauză suma de 2000 de lei, fapt confirmat prin bonul de plată nr. 598220 din 25 ianuarie 2017 (f. d. 85).

În conformitate cu art. 96 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Ținînd cont de prevederile legale enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a încasa din bugetul de stat, gestionat de către Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Vladislav Savin cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2000 de lei, care sunt reale, necesare și în quantum rezonabil.

În ceea ce privește pretenția recurentului-reclamant cu privire la obligarea procurorului din Procuratura sect. Rîșcani, mun. Chișinău de a prezenta în scris, oficial, scuze pentru acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, se reține că, conform art. 12 alni. (1) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire

penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, procurorul care a condus sau a exercitat urmărirea penală ori procurorul ierarhic superior aduce scuze oficiale în numele statului persoanei care a fost supusă neîntemeiat urmării penale.

Totodată, se mai reține că, poate să revendice ori să respecte apărarea unui drept al reclamantului doar persoana care este parte la proces, iar partea împotriva căreia a fost înaintată acțiunea este pârât.

Prin urmare, Vladislav Savin nu este în drept să solicite obligarea procurorului din Procuratura sect. Rîșcani, mun. Chișinău de a prezenta în scris, oficial, scuze pentru acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii, deoarece Procuratura RM are calitatea de intervenient accesoriu, pârât în prezenta cauză fiind Ministerul Justiției.

În contextual celor expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge pretenția recurentului-reclamant cu privire la obligarea procurorului din Procuratura sect. Rîșcani, mun. Chișinău de a prezenta în scris, oficial, scuze pentru acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală și ale procuraturii.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Ministerul Justiției, de a admite recursul declarat de către Vladislav Savin și reprezentantul acestuia, avocatul Valentin Găină, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre, prin care acțiunea lui Vladislav Savin împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii și obligarea prezentării scuzelor oficiale de admis parțial, cu încasarea din bugetul de stat, gestionat de către Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Vladislav Savin a sumei de 3000 de lei, cu titlu de prejudiciu material, care constă din cheltuieli de asistență juridică suportate în cauza penală, a sumei de 5000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 2000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în rest de respins acțiunea.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Ministerul Justiției.

Se admite recursul declarat de către Vladislav Savin și reprezentantul acestuia, avocatul Valentin Găină.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2017 și hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 03 februarie 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vladislav Savin împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii și obligarea prezentării scuzelor oficiale și se emite o nouă hotărâre, prin care:

Se admite parțial acțiunea lui Vladislav Savin împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire la repararea

prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii și obligarea prezentării scuzelor oficiale.

Se încasează din bugetul de stat, gestionat de către Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Vladislav Savin suma de 3000 (trei mii) de lei, cu titlu de prejudiciu material, care constă din cheltuieli de asistență juridică suportate în cauza penală și suma de 5000 (cinci mii) de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Se încasează din bugetul de stat, gestionat de către Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Vladislav Savin suma de 2000 (două mii) de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest acțiunea a fost respinsă.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu

Iuliana Oprea

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic